

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 august 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018 și de avocatul Coptu Sergiu în numele inculpatului Rusu Valeriu și inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 februarie 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui

Rusu Valeriu.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 11.11.2015 - 05.02.2018;

2. Instanța de apel: 07.03.2018 - 30.05.2018;

3. Instanța de recurs: 20.06.2018 - 01.08.2018.

c o n s t a ț ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 februarie 2018, Rusu Valeriu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 5 ani închisoare.

În temeiul art.90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, pe un termen de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Rusu Valeriu în beneficiul lui Florescu Gheorghe a prejudiciului material în mărime de 1150 lei și a prejudiciului moral în mărime de 10000 lei.

2. Prima instanță a constatat că Rusu Valeriu, la 08 iulie 2015, aproximativ la ora 09.30, deplasându-se pe traseul M-2, km 8, Stăuceni - Chișinău, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, a blocat cu mijlocul său de transport de model „Audi 100”, cu nr/î xx, mijlocul de transport de model „Volkswagen T4”, cu nr/î xx condus de către Florescu Gheorghe, după care, a ieșit din automobil și având în mână un pistol de model neidentificat, l-a amenințat pe ultimul cu aplicarea acestuia, iar ulterior, folosind o piatră, a deteriorat parbrizul din față al automobilului.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- procurorul, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă de 5 ani închisoare, cu executare reală, de altfel nu se va realiza scopul propus al pedepsei penale și anume, corectarea inculpatului și săvârșirea de noi

infracțiuni, atât de către acesta, cât și de către alte persoane, or, instanța nu a luat în considerație că inculpatul a comis o infracțiune gravă, nu și-a recunoscut vina, fapta săvârșită a avut loc în prezența a doi minori, a creat pericol de accident și nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate, așa că pedeapsa aplicată nu este una echitabilă, respectiv, și admiterea integrală a acțiunii civile;

- avocatul S.Coptu în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motivul lipsei în acțiunile lui V.Rusu a elementelor infracțiunii, ori, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, cu restituirea corpului delict ce aparținea cu drept de proprietate inculpatului, deoarece prima instanță nu a dat o apreciere justă declarațiilor lui V.Rusu și și-a întemeiat concluziile pe declarațiile părții vătămate, a martorilor C.Florescu, Gh.Florescu, N.Chiril, pe când acestea urmau a fi apreciate critic, fiind contradictorii; - în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă a componenței de infracțiune, nu a fost încălcată grosolan ordinea publică și nici nu a fost aplicată arma, deoarece prima instanță nu dat apreciere faptului că între V.Rusu și Gh.Florescu, care sunt rude apropiate, au existat anterior anumite conflicte pe motive personale, partea vătămată a cunoscut de existența armei, a văzut-o de mai multe ori la domiciliul lui V.Rusu, unde a locuit o perioadă îndelungată de timp, precum și personal a folosit această armă, lucru ce nu a fost negat, astfel că prin faptul apropierii de automobilul părții vătămate și încercării de a discuta cu acesta, nu a fost încălcată ordinea publică, comportamentul lui V.Rusu nu poate fi calificat ca unul jignitor, de tulburare a ordinii publice și liniște a persoanelor; - de către partea acuzării nu au fost prezentate probe verosimile ce ar fi dovedit vinovăția inculpatului V.Rusu de săvârșirea infracțiunii incriminate; - instanța urma a aprecia critic declarațiile părții vătămate, deoarece în cadrul cercetării judecătorești a fost prezentată ordonanța emisă de procurorul în Procuratura Chișinău, oficiul Buiucani, prin care Gh.Florescu a fost pus sub învinuire în contumacie, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art.312 alin.(2) lit.a) Cod penal, ceea ce demonstrează că între inculpat și partea vătămată s-au format niște relații ostile, din care motiv Gh.Florescu și a depus declarații împotriva lui V.Rusu, învinuindu-l de comiterea faptei de huliganism, pe care acesta nu a comis-o; - nu au fost audiate în prima instanță persoanele solicitate de apărare - E.Rusnac, A.Bahnă, O.Mititiuc, V.Grati, astfel fiind încălcat principiul contradictorialității în procesul penal; - instanța incorect a respins argumentele și motivele expuse de apărător cu privire la nulitatea probelor administrate în cadrul urmăririi penale, folosind anumite concluzii și argumente de ordin general, pe când acestea urmau a fi considerate nule, deoarece acțiunile procesuale au fost efectuate de către A.Ivanov, adică de către o persoană neîmputernicită procesual, fiindcă sesizarea lui Gh.Florescu a fost înregistrată și repartizată ofițerului de urmărire penală S.Harea; urmează a fi declarate nule și următoarele acte procesuale - ordonanța de recunoaștere a lui V.Rusu în calitate de bănuit din 28.07.2015, din motivul lipsei bănuelii rezonabile că acesta ar fi comis infracțiunea; procesele-verbale de confruntare din 26.08.2015 dintre bănuitul V.Rusu și Gh.Florescu, dintre bănuitul V.Rusu și martorul C.Florescu, pe motivul încălcării dreptului la apărare, ordonanța de ridicare din 30.09.2015, procesul-verbal de ridicare din 30.09.2015, ordonanța de punere sub învinuire din 29.09.2015, procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 30.10.2015.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie

2018, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror și avocatul S.Coptu în numele inculpatului V.Rusu.

Concluzia dată, instanța de apel și-a motivat-o pe baza probelor care au fost administrate și cercetate de prima instanță și anume:

- declarațiile părții vătămate Gh.Florescu, care a relatat că în ziua faptei, dânsul se afla la construcția din com.Ciorescu împreună cu soția, fiica și doi copii ai fiicei. Pe drum a trecut V.Rusu cu automobilul și văzându-i mașina sa, a vrut să-i lovească, a frânat în fața lor, s-a dat jos din mașină și a lovit cu pumnul în fereastra mașinii sale ca s-o strice, dar nu a putut și s-a întors la mașina lui, de unde a luat un pistol pe care îl ținea în mână dreaptă și s-a îndreptat spre ei. Atunci el a pornit mașina, a dat în spate și a început deplasarea, dorind să scape de V.Rusu, dar acesta se deplasa în urma lor, ajungându-i, i-a blocat mașina, s-a apropiat de mașina sa în care a lovit cu magazinul pistolului și i-a stricat sticla;

- declarațiile martorului C.Florescu, care a declarat că în acea zi, împreună cu soțul și copiii, s-au deplasat la locul de casă din com.Ciorescu. Văzându-i, V.Rusu a parcat mașina în fața lor și i-a blocat în mașină, acesta era agitat, venea în grabă spre ei și în timpul când s-a apropiat de mașină, a început să lovească sticla de la șofer, văzînd că aceasta nu se strică, s-a întors la mașina sa, de unde a luat un pistol pe care-l ținea în mână apropiindu-se de ei. Dorind să evite conflictul, partea vătămată a mers cu mașina în spate, dar V.Rusu îi urmărea și ajungându-i, le-a blocat drumul, a coborât din mașina lui și s-a îndreptat spre ei, iar cu pistolul a început să lovească în parbriz, pe care l-a stricat;

- declarațiile martorului N.Chiril, care a declarat că în ziua cu pricina se aflau la locul de casă din Ciorescu, unde a apărut verișorul V.Rusu, care a parcat mașina în fața mașinii lor în așa fel că ei nu reușeau să coboare. Acesta a coborât din mașină și a început să lovească în parbriz, când a văzut că nu poate strica sticla, s-a întors la mașină sa de unde a luat un pistol, cu care s-a îndreptat spre ei. Apoi, V.Rusu i-a urmărit, iar când i-a ajuns, a ieșit din mașină având un obiect în mână, cu care a lovit în parbriz, pe care l-a stricat;

- cât și actele cauzei:

- plângerea lui Gh.Florescu, prin care a solicitat atragerea la răspundere a lui V.Rusu, care la 08.07.2015, pe la ora 09.30, i-a blocat mijlocul de transport care-i aparține, având în mână un obiect de fier asemănător cu pistolul, cu care i-a aplicat lovituri și i-a deteriorat parbrizul din față;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 08.07.2015 și planșa fotografică, conform căroră a fost cercetat automobilul de model „VW T4”, cu nr/î CR AW 694, care se află pe traseul M2 km 8 Chișinău - Stăuceni, constatându-se că parbrizul automobilului din față partea stângă (partea șoferului) este deteriorat, observându-se multe crăpături;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 08.07.2015 și planșa fotografică, prin care a fost cercetată porțiunea de drum din str.Ștefan cel Mare 18, com.Ciorescu, mun.Chișinău;

- procesele-verbale de confruntare din 26.08.2015 dintre partea vătămată Gh. Florescu și bănuitul V.Rusu și, respectiv, dintre martorul C.Florescu și bănuitul V.Rusu;

- procesele-verbale de ridicare din 30.09.2015 și de examinare din 21.10.2015, potrivit căroră de la V.Rusu a fost ridicat și examinat un pistol de model

„Baikal 442” cu seria și numărul armei ATM 7430, fără încărcător, permis de armă nr.21/3228 eliberat pe numele lui V.Rusu;

- procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 20.10.2015 și planșa fotografică, conform căruia Gh.Florescu a recunoscut obiectul cu nr.2 - pistolul de model „Baikal-442”, cu seria și numărul armei ATM 7430, care aparține lui V.Rusu și ordonanța din 21.10.2015, potrivit căreia pistolul dat a fost recunoscut drept mijloc material de probă și anexat la cauza penală corpul delict.

Instanța de apel analizând probele descrise supra, prin prizma prevederilor art.100-101 Cod de procedură penală, a conchis că prima instanță a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul V.Rusu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(3) Cod penal - huliganism agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, precum și acțiunile care prin conținutul lor, se exprimă printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, dacă au fost săvârșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

La caz, instanța de apel a conchis că acțiunile inculpatului întrunesc semnele componenței de infracțiune, deoarece acesta a încălcat grosolan ordinea publică, atentând la regulile sociale și morale de convețuire, reguli care au fost încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către inculpat prin comportarea violentă față de partea vătămată, blocând automobilul acestuia din urmă, lovind cu un obiect în fereastra din partea lui și deteriorând parbrizul.

Prin urmare, latura obiectivă a infracțiunii s-a realizat prin acțiuni active, în procesul cărora partea vătămată Gh.Florescu a fost amenințată cu pistolul, pe care acesta le-a perceput ca reale, iar automobilului acestuia i-au fost aplicate lovituri, care s-au soldat cu deteriorarea parbrizului.

În speță, instanța de apel a constatat că acțiunile care exprimă o vădită lipsă de respect față de societate și prin conținutul lor se deosebesc prin cinism și obrăznicie deosebită, s-au manifestat prin aceia că, inculpatul a exprimat o vădită lipsă de respect față de societate și neglijență demonstrativă față de normele morale unice, prin înjosirea onoarei și demnității părții vătămate Gh.Florescu.

De asemenea, instanța de apel a reținut că a fost realizată și latura subiectivă, deoarece V.Rusu înțelegea că prin acțiunile sale față de partea vătămată încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, precum și că acțiunile sale, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, dorind săvârșirea acestor acțiuni și survenirea consecințelor.

Pe motivele expuse supra, instanța de apel a respins alegațiile părții apărării, precum că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal.

Subsidiar, instanța de apel a respins și argumentele apărării cu privire la nulitatea probelor și anume, a ordonanței privind începerea urmăririi penale din 13.07.2015, a proceselor-verbale privind cercetarea la fața locului din 08.07.2015, de cercetare a automobilului lui Gh.Florescu; de cercetare a unei porțiuni de drum; a ordonanței de recunoaștere a lui Gh.Florescu în calitate de parte vătămată din 08.07.2015; a aducerii la cunoștință a drepturilor și obligațiilor părții vătămate și a procesului-verbal de audiere în calitate de parte vătămată a lui Gh.Florescu; a ordonanței de recunoaștere a lui Gh.Florescu în calitate de parte civilă și a primirii

acțiunii civile în procesul penal a lui Gh.Florescu din 08.07.2015; a audierii în calitate de martori a lui N.Chiril și C.Florescu la 08.07.2015, ca fiind efectuate de către o persoană neîmputernicită procesual, deoarece sesizarea lui Gh.Florescu a fost înregistrată în registrul R-1 și a fost repartizată ofițerului de urmărire penală S.Harea și nu lui A.Ivanov, care a primit și înregistrat sesizarea părții vătămate; a ordonanței de recunoaștere a lui V.Rusu în calitate de bănuțit din 28.07.2015, din motivul lipsei și nemotivării bănuțelii rezonabile că acesta ar fi comis infracțiunea imputată lui; a proceselor-verbale de confruntare din 26.08.2015 dintre bănuțitul V.Rusu și Gh.Florescu, dintre bănuțitul V.Rusu și martorul C.Florescu, din motivul încălcării dreptului la apărare a lui V.Rusu; a ordonanței și procesului-verbal de ridicare din 30.09.2015, și a procesului-verbal de recunoaștere a obiectului din 30.10.2015 întocmite de ofițerul de urmărire penală S.Harea; a ordonanței de punere sub învinuire a lui V.Rusu din 29.09.2015 emisă de procurorul N.Șendrea, deoarece prima instanță, în temeiul art.163 Cod de procedură penală, just a conchis că procesele-verbale ale acțiunilor procesuale, întocmite conform prevederilor prezentului cod, constituie mijloace de probă în cazul în care ele confirmă circumstanțele constatate în cadrul efectuării măsurilor speciale de investigații și ale altor procedee probatorii, iar conform art.251 Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesual penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluț act.

Referitor la argumentele privind declararea nulității actelor procedurale pe motiv că au fost efectuate de către o persoană neîmputernicită procesual, la fel, instanța de apel le-a respins ca neîntemeiate, fiindcă însăși partea apărării invocă că acestea au fost efectuate de ofițerul de urmărire penală, adică de o persoană abilitată în condițiile legii cu atribuții de a efectua urmărirea penală.

Lipsită de temei instanța de apel a considerat solicitarea apărării privind anularea ordonanței din 28.07.2015 de recunoaștere a lui V.Rusu în calitate de bănuțit, invocând nemotivarea bănuțelii rezonabile că acesta ar fi comis infracțiunea imputată, deoarece din materialele cauzei cert s-a stabilit că V.Rusu a comis infracțiunea de comiterea căreia este învinuit și anularea ordonanței în acest sens, nu este justificată.

Neîntemeiată a considerat instanța de apel și argumentul apărării, prin care a solicitat declararea nulității procesului-verbal de confruntare din 26.08.2015 dintre bănuțitul V.Rusu și partea vătămată Gh.Florescu, și respectiv, dintre bănuțitul V.Rusu și martorul C.Florescu, invocând încălcarea dreptului la apărare, deoarece apărarea nu a indicat cum anume s-a manifestat încălcarea acestui drept la apărare a lui V.Rusu.

Concomitent, partea apărării solictând anularea ordonanței și proceselor-verbale de ridicare din 30.09.2015, și de recunoaștere a obiectului din 30.10.2015, întocmite de ofițerul de urmărire penală S.Harea, a ordonanței de punere sub învinuire a lui V.Rusu din 29.09.2015 emisă de procurorul N.Șendrea, nu a indicat motivele pentru care actele respective ar urma a fi anulate.

Instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în ce privește pedeapsa aplicată inculpatului de către prima instanță, a conchis că aceasta corespunde criteriilor de individualizare a pedepsei, fiindcă instanța a luat în considerație caracterul infracțiunii, care este una gravă, limitele pedepsei prevăzute

de norma penală respectivă, personalitatea inculpatului, care nu și-a recunoscut vina, că anterior a fost condamnat, just constatând că pedeapsa ce i-a fost aplicată va asigura realizarea scopului legii penale, pe măsură de a-și atinge scopul de constrângere, reeducare și exemplaritate, și va fi de natură de a-l face pe inculpat să-și revizuiască atitudinea față de valorile sociale și comportamentul său față de membrii societății, din care motiv a respins și apelul declarat de procuror în cauza dată, în partea stabilirii pedepsei penale.

Respinsă de instanța de apel a fost și solicitarea acestuia ca acțiunea civilă a părții vătămate să fie admisă integral, deoarece prima instanță corect a conchis de a încasa de la inculpat în beneficiul părții vătămate Gh.Florescu prejudiciul material în sumă de 1150 lei, care este costul reparației parbrizului deteriorat, cât și prejudiciul moral în mărime de 10000 lei, fiindcă ultimul a suferit în rezultatul acțiunilor inculpatului, totodată considerând că suma de 50000 lei pretinsă de către acesta este una exagerată în raport cu disconfortul cauzat și poate constitui o îmbogățire fără justă cauză.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recurs ordinar:

- procurorul care, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare, invocând că concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei sunt greșite și vin în contradicție cu probatoriul administrat, care în ansamblu dovedesc că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse cu închisoarea; - decizia instanței de apel nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei cu suspendarea condiționată a executării ei, ceea ce contravine prevederilor art.394 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală; - instanța nu a reținut aspecte ce ar caracteriza persoana inculpatului, că la momentul comiterii actului de huliganism agravant acesta deținea funcția de consilier local, iar prin acțiunile sale dânsul a atentat la ordinea publică, concomitent afectându-se grav și discreditându-se imaginea autorității publice în care activa; - incorectă este constatarea instanțelor că pedeapsa nu trebuie să implice o suferință pe măsură de a-și atinge scopul, devreme ce inculpatul anterior deja a fost în conflict cu Legea, nu și-a revizuit atitudinea față de valorile sociale și comportamentul său față de membrii societății; - instanțele dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu au luat în considerație comportamentul inculpatului după săvârșirea infracțiunii și nu a indicat care circumstanțe ale cauzei au fost luate ca atenuante;

- avocatul S.Coptu în numele inculpatului și inculpatul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.4), 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motivul lipsei în acțiunile inculpatului a faptului infracțiunii și a elementelor componente de infracțiune, deoarece materialul probator administrat de instanțele de fond nu demonstrează vinovăția acestuia în cele săvârșite; - examinarea cauzei în instanța de apel a avut loc în lipsa părții vătămate și a martorilor, de rând ce partea apărării a solicitat asigurarea prezenței acestora, considerând imposibilă examinarea cauzei în lipsa lui Gh.Florescu; - din actele cauzei nu se confirmă faptul că partea vătămată ar fi fost citată despre data, ora și locul examinării cauzei penale în instanța de apel, lipsind dovada că citația pentru ședința din 18.04.2018 iar fi fost înmănată; - incorect prima instanță a apreciat critic declarațiile inculpatului și a considerat că

acesta dorește să se eschiveze de răspundere penală; - instanța de apel a preluat aceiași concluzii ale primei instanțe fără a le argumenta detaliat; - instanța nu s-a expus asupra motivului invocat în apel în ce privește audierea martorilor E.Rusnac, A.Bahnă, O.Mititiuc, V.Grati, care ar fi putut confirma poziția și declarațiile inculpatului, adică nevinovăția sa, în rest invocând aceleași motive ca și în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Examinând admisibilitatea, în principiu a recursurilor ordinare, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Potrivit recursului declarat, procurorul invocă drept temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând temeiul respectiv în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare, deoarece în partea individualizării pedepsei penale, instanța de apel argumentat și motivat a dedus că este justă concluzia primei instanțe în partea dată, care a dispus suspendarea executării pedepsei aplicate lui V.Rusu, aceasta fiind individualizată conform prevederilor legale.

Referitor la dezacordul recurentului cu pedeapsa stabilită inculpatului, Colegiul remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Sanctiunea art.287 alin.(3) Cod penal, în baza căruia inculpatul a fost recunoscut vinovat, prevede o pedeapsă sub formă de închisoare de la 3 la 7 ani.

Prima instanță, ținând cont de prevederile art.61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, care face parte din categoria celor grave, precum și de persoana inculpatului, i-a stabilit acestuia pedeapsa în baza art.287 alin.(3) Cod penal de 5 ani închisoare, pedeapsă ce a fost menținută și de instanța de apel.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că pedeapsa principală a fost corect individualizată, la care atât prima instanță, cât și instanța de apel au ținut cont de gravitatea și impactul definitiv al infracțiunii săvârșite.

Colegiul penal atestă că, pedeapsa penală se aplică numai de către instanțele judecătorești. Legiuitorul stabilește prin lege pedepsele pentru infracțiuni și criteriile de individualizare a lor. Călăuzindu-se de aceste criterii, instanța, la stabilirea și aplicarea pedepsei infractorului, realizează voința legiuitorului, și nu a sa.

Potrivit dispozițiilor art.7, 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76-77 Cod penal.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, iar limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite, care constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei s-au valorificat anume în această ordine, deoarece instanțele, la stabilirea pedepsei principale lui V.Rusu sub formă de închisoare, au dat deplină eficiență împrejurărilor cauzei, numindu-i acestuia o pedeapsă corect individualizată, care este în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat, luând în considerație gradul de pericol social la infracțiuni comise, că aceasta face parte din categoria celor grave, de persoana inculpatului, de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, aceasta fiind într-un raport rezonabil cu fapta comisă și scopul sancțiunii penale.

În continuare, după efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilire a duratei și cuantumului pedepsei, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa aplicată inculpatului, acesta trebuie să o execute real ori sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi trasă concluzia că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probațiune.

Sub acest aspect Colegiul remarcă că, instanța de apel, sub raportul personalității inculpatului, a ajuns la concluzia că prima instanță corect a conchis că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei stabilite lui V.Rusu, pe un termen de probațiune de 3 ani, întru a avea posibilitatea reală, ca în termenul de probă, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat și totodată să aibă posibilitatea de a recupera prejudiciul cauzat părții vătămate, ce în condiții de penitenciar ar fi limitată.

Colegiul penal conchide că, atât prima instanță, cât și instanța de apel, la stabilirea pedepsei inculpatului au respectat prevederile legii, fiindcă suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia și în atare situație, careva interdicții de suspendare condiționată a executării pedepsei de 5 închisoare stabilită lui V.Rusu, legea nu prevede.

În concluzie, Colegiul penal conchide că pedeapsa fixată inculpatului de prima instanță și menținută de instanța de apel este în corespundere cu prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, fiind în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale de care a fost recunoscut vinovat, iar aplicarea art.90 Cod penal s-a efectuat în limitele legii, considerând că stabilirea pedepsei condiționate acestuia va atinge scopul pedepsei penale de corijare și reeducare, nefiind absolut necesară izolarea lui de societate. Astfel că, în cauză au fost respectate principiile generale de stabilire a pedepsei, aceasta fiind individualizată conform prevederilor legale.

De asemenea, în sensul enunțat supra, este de remarcat și faptul că la nivel comunitar și internațional există o serie de reglementări juridice care promovează necesitatea implementării sancțiunilor penale alternative la pedeapsa închisorii, dintre care fac parte Regulile de la Tokyo, Regulile de la Beijing, Recomandarea Comitetului de miniștri al statelor membre UE nr.(92) 16, referitoare la Regulamentul European privind sancțiunile și măsurile comunitare, din care rezultă că suspendarea condiționată a executării pedepsei se subsumează categoriei sancțiunilor penale alternative la pedeapsa închisorii și în acest context se impune a fi percepută ca având fizionomia unei adevărate pedepse, care este o măsură de constrângere și un mijloc de reeducare a condamnatului, prin executarea căreia se urmărește formarea unei atitudini corecte față de muncă, față de ordinea de drept și față de regulile de conviețuire socială.

Pe motivele reținute supra, instanța de recurs respinge afirmațiile recurentului, precum că instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art.61,75,76 Cod penal și că nu a indicat motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, deoarece din partea descriptivă a deciziei rezultă clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, care au fost just reținute și care s-au apreciat reieșind din scopul pedepsei aplicate, ce poate fi atins în absența executării efective a acesteia, din încrederea și posibilitatea îndreptării acestuia într-o anumită perioadă de timp, coraportată la consecințele negative pe care le implică privarea de libertate, care are impact puternic asupra statusului psiho-fizic, înstrăinarea față de familie și modul său de viață.

Respinsă urmează a fi și afirmația recurentului, precum că instanța nu a reținut aspecte ce ar caracteriza persoana inculpatului, care la momentul comiterii actului de huliganism agravant deținea funcția de consilier local, iar prin acțiunile sale dânsul a atentat la ordinea publică, concomitent afectându-se grav și discreditându-se imaginea autorității publice în care activa, deoarece în momentul comiterii faptei inculpatul nu se afla în exercițiul funcției, și nu-și exercita atribuțiile sale legale, astfel nu a discreditat imaginea autorității publice.

Cu referire la argumentul recurentului, precum că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul remarcă că recursul repetă

textul apelului declarat de procuror, argumentele expuse de recurent fiind anterior invocate în apel, iar instanța de apel, examinându-le în ansamblu, le-a dat o apreciere corespunzătoare, conform art.414 Cod de procedură penală, pronunțându-se argumentat și detaliat asupra lor.

Subsecvent, Colegiul conchide că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului procurorului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele recurentului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul S.Coptu în numele inculpatului și de inculpat.

Autorii recursului invocă temeiul pentru declararea acestuia - pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Raportând respectiva normă la situația în cauză, Colegiul conchide că acest temei nu și-a găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

După cum rezultă din conținutul recursului, autorii acestuia nu sunt de acord cu condamnarea lui V.Rusu în baza art.287 alin.(3) Cod penal, motivând că în acțiunile acestuia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate și în susținerea acestei idei invocă, precum că instanța nu a luat în vedere divergențele dintre declarațiile părții vătămate, ale martorilor și ale inculpatului, precum și că la materialele cauzei penale lipsesc probe care ar demonstra vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, solicitând achitarea acestuia.

La acest capitol Colegiul menționează că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțelege acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Potrivit prevederilor art.27, 414 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, instanța apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Colegiul penal reține că, instanța de apel, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală, pe care suplimentar și minuțios le-a verificat în ședința de judecată, apreciindu-le just din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, a stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Din conținutul deciziei rezultă că această concluzie s-a tras având în vedere declarațiile părții vătămate Gh.Florescu, a martorilor C.Florescu, N.Chiril, cât și probele materiale, care sunt detaliat descrise în partea descriptivă a deciziei instanței de apel.

În contextul acestui material probator, Colegiul penal conchide că instanța de apel, în mod corect a reținut că inculpatul V.Rusu se face vinovat de comiterea infracțiunii imputate - art.287 alin.(3) Cod penal și anume, huliganism agravat, adică acțiuni intenționate care încalcă ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, acțiuni care, prin conținutul lor, se exprimă printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

Instanțele de fond au reținut o situație de fapt concordantă sub toate aspectele împrejurărilor ce rezultă din aceste mijloace de probă, fiindcă din declarațiile părții vătămate și a martorilor enumerați supra, se desprinde cert că inculpatul, pe drumul public le-a blocat automobilul, a ieșit din automobilul său și a început să lovească în fereastra din partea șoferului, după care vazând că nu o poate strica, s-a întors la automobilul său de unde a luat un pistol și întorcându-se, a lovit în parbriz și l-a deteriorat.

Conținutul probelor administrate în cauză, confirmă cu certitudine săvârșirea de către inculpat a faptei imputate, care întrunește elementele infracțiunii de huliganism, adică atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a acestei infracțiuni, deoarece V.Rusu, fiind în loc public, prin acțiunile sale, intenționat a încălcat grosolan ordinea publică și ținând în mână un pistol, a amenințat partea vătămată cu aplicarea acestuia.

Argumentele recurențelor, precum că în acțiunile lui V.Rusu lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii de huliganism, nu pot fi reținute.

La acest capitol Colegiul penal atestă că, prin „încălcare grosolană a ordinii publice” se înțelege săvârșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de convețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice, zădărnire a activităților de masă, suspendare temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, transportului obștesc etc. Concluzionăm că, prin „acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică” se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare, ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor.

Prin modul public al infracțiunii: actele huliganice sunt săvârșite în prezența unor persoane sau rezultatul actelor huliganice devine inevitabil cunoscut altor persoane.

Amenințarea presupune orice act, prin care se realizează o constrângere morală, de natură să insufle temere cu privire la aplicarea violenței fizice, urmată de provocarea unor leziuni de gravitate diferită, inclusiv până la cauzarea morții.

În cazul huliganismului agravat, prevăzut de art.287 alin.(3) Cod penal, dacă această faptă este săvârșită cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, se subînțelege că amenințarea, pe calea demonstrării mijloacelor de săvârșire a huliganismului, trebuie să aibă un caracter real și nu unul imaginar, acțiuni realizate în speță.

Cele menționate caracterizează latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii de huliganism, prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, pentru care inculpatul corect a fost supus pedepsei penale.

În cazul concret, acțiunile inculpatului de huliganism s-au petrecut în drum pe traseul M-2, Km 8, Stăuceni-Chișinău, care este loc public, fiind încălcată ordinea publică și, inculpatul, pe lângă încălcarea ordinii publice, a acționat cu o deosebită obrăznicie, deteriorând bunul proprietarului, adică parbrizul automobilului părții vătămate, amenințându-l pe acesta cu aplicarea armei, amenințare pe care, reieșind din declarațiile părții vătămate, acesta a perceput-o ca reală.

Raportând cele menționate mai sus la speța în cauză, Colegiul constată justă concluzia instanței de apel că sunt întrunite condițiile pentru angajarea la răspundere penală a inculpatului, sub aspectul comiterii infracțiunii de huliganism în forma agravată.

Astfel, concluziile instanței de apel privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, în opinia instanței de recurs, sunt juste și întemeiate, deoarece legislația în vigoare expres prevede că infracțiunea de huliganism în afară de prezența acțiunii principale - încălcarea grosolană a ordinii publice, presupune și prezența unei acțiuni adiacente - acțiune exprimată, alternativ, în aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, din care considerente este incorectă afirmația invocată de partea apărării, precum că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele componenței infracțiunii de huliganism.

Totodată, Colegiul penal menționează că motivele invocate referitor la modul de apreciere a probelor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute de alin.(1) art.427 Cod de procedură penală. Aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în prima instanță fie în instanța de apel, iar dezacordul unei părți în acest sens, nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Prin urmare, motivele recurențelor ce țin de starea de fapt, de afirmațiile, precum că instanțele de fond eronat au apreciat probele cauzei, că neîntemeiat nu au apreciat critic declarațiile părții vătămate și ale martorilor, Colegiul penal le consideră neîntemeiate. Mai mult, aceste argumente au fost invocate și în apel, iar instanța de apel, examinându-le în ansamblu, conform art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat și motivat asupra lor în decizie.

Concomitent, Colegiul penal va respinge și argumentele recurențelor invocate în recurs, prin care se solicită declararea nulității actelor procedurale, deoarece aceste argumente, fiind invocate în instanțele de fond, au fost argumentat și motivat respinse, soluție pe care instanța de recurs o consideră una legală și motivată, a cărei reluare nu se mai impune și nu coroborează cu afirmația apărării, precum că instanțele nu s-au expus asupra nulității acestor acte procedurale.

Subsidiar, instanța de recurs va respinge și afirmația părții apărării, precum că instanța de apel nu s-a expus asupra motivului invocat în apel, referitor la audierea martorilor E.Rusnac, A.Bahnă, O.Mititiuc, V.Grati, care ar fi confirmat declarațiile inculpatului, nevinovăția acestuia și caracterul ilegal al acțiunilor părții vătămate, inclusiv caracterul relațiilor ostile dintre inculpat și partea vătămată, deoarece potrivit procesului-verbal, la întrebarea instanței, ce pot confirma acești martori, inculpatul a indicat că E.Rusnac și A.Buhnă pot confirma că Florescu a locuit la ei, O.Mititiuc poate confirma că acesta a cerut grădina de la ea, iar V.Grati este plecat în America (f.d.155 verso, v.1).

Prin încheiere protocolară, prima instanță a respins cererea părții apărării, ca fiind neîntemeiată, din motiv că martorii nominalizați nu pot comunica careva circumstanțe legate de incidentul ce a avut loc între inculpat și partea vătămată, dar altele, ce nu au tangeță cu cauza dată.

Colegiul penal atestă că, potrivit art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, în cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate de prima instanță se contestă de părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță.

Analizând procesul-verbal al ședinței instanței de apel, Colegiul penal constată că de către partea apărării nu a fost înaintată o astfel de solicitare, prin urmare, instanța de apel a judecat cauza cu respectarea prevederilor art.414 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, prin ce nu a fost încălcată procedura contradictorie în cadrul procesului penal.

Recurenții în recurs au invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel și pct.4) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului, pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când, judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie, potrivit legii. Însă, reieșind din argumentarea expusă în recurs, se desprinde pct.5 al normei date - cauza a fost judecată în prima instanță sau în apel, fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, deoarece partea apărării invocă că judecarea cauzei în instanța de apel a avut loc în lipsa părții vătămate, că din actele cauzei nu se confirmă faptul că partea vătămată ar fi fost citată despre data, ora și locul examinării cauzei penale în instanța de apel, lipsind dovada faptului că citația pentru ședința din 18.04.2018 iar fi fost înmănată.

Analizând temeiul respectiv, în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că nici acesta nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului.

În acest sens Colegiul notează că, instanța de apel a efectuat toate procedurile procesuale de a asigura prezența părții vătămate Gh.Florescu în instanță, a citat-o pe adresa indicată de el pentru ședința din 18.04.2018, iar din Adeverința oficiului poștal, se atestă faptul că acesta este plecat (f.d.212 v.1). Punând în discuție posibilitatea finisării examinării cauzei în lipsa părții vătămate, atât avocatul, cât și inculpatul au considerat posibilă finisarea examinării acesteia, prin urmare nu poate fi reținută afirmația apărării că cauza a fost examinată în lipsa părții vătămate și că aceasta nu a fost legal citată.

Astfel, Colegiul penal constată că instanța de apel a respectat prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivându-și decizia în conformitate cu art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală. Decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea argumentelor menționate de apelant, aceasta corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată, la caz constatându-se lipsa temeiului invocat de recurent prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Faptul că instanța de apel nu a apreciat probele în modul solicitat de autorii recursului, nu constituie motiv de a afirma că instanța de apel a pronunțat o hotărâre nemotivată. Mai mult, în scopul evitării repetării inutile a alegațiilor instanței, Colegiul își însușește argumentele enumerate în decizia instanței de apel, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Albert vs România* din 16.02.2010, a statuat în pct.37 că art.6§1 CtEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19.04.1994, pct.61). Cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate de către procuror și avocatul S.Coptu în numele inculpatului și inculpat nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursurilor ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, de avocatul Coptu Sergiu în numele inculpatului Rusu Valeriu și inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018, în cauză penală în privința lui Rusu Valeriu, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu